18/04/2022

Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων – Προκλητική ανάρτηση Υφ. Εξωτ. Τουρκίας για Αγία Σοφία

/ Επικαιρότητα

Ο υφυπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, Γιαβούζ Κιράν Σελίμ, με ανάρτησή του στο Twitter και στο Facebook αναφερόμενος στην σημερινή Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών, 18 Απριλίου, συμπεριλαμβάνει στην πολιτιστική κληρονομιά της Τουρκίας την Αγία Σοφία, και τονίζει ότι "η Τουρκία θα συνεχίζει να αποτελεί παράδειγμα στον κόσμο ως προς τη διατήρηση της πλούσιας πολιτισμικής κληρονομιάς".

Της Σβετλάνα Λεβίτσκι

Συγκεκριμένα, ο Γιαβούζ Κιράν Σελίμ αναφέρει: "Σήμερα είναι η Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών, γνωστή και ως Παγκόσμια Ημέρα Κληρονομιάς. Όπως πάντα, η Τουρκία θα συνεχίζει να αποτελεί παράδειγμα στον κόσμο ως προς τη

διατήρηση της πλούσιας πολιτισμικής κληρονομιάς”. Και φυσικά η ανάρτηση του υφυπουργού συνοδεύεται από την φωτογραφία της Αγίας Σοφίας.

Στην Αγία Σοφία ο Τούρκος πρόεδρος – Εγκαινίασε μεντρεσέ

Στην Κωνσταντινούπολη και συγκεκριμένα στην Αγία Σοφία βρέθηκε την Παρασκευή 15 Απριλίου ο Τούρκος πρόεδρος, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν για να εγκαινιάσει έναν αναστηλωμένο μεντρεσέ δίπλα στην Αγία Σοφία.

Υπενθυμίζεται ότι ο μεντρεσές είναι ιεροσπουδαστήριο για τους μουσουλμάνους και, σύμφωνα με το ρεπορτάζ του ΣΚΑΪ, το συγκεκριμένο κτίριο είχε χτιστεί δίπλα στην Αγία Σοφία από τον Μωάμεθ τον Πορθητή, δεν λειτούργησε σχεδόν ποτέ κατά τη διάρκεια της Τουρκικής Δημοκρατίας με αποτέλεσμα να καταρρεύσει.

Μετά την απόφαση Ερντογάν για μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, ο μεντρεσές θα λειτουργεί ως ερευνητικό κέντρο Πανεπιστημίου της Κωνσταντινούπολης. Κατά τα εγκαίνια του αναστηλωμένου ιεροδιδασκαλείου ο Ερντογάν αναπαρήγαγε τη ρητορική σε βάρος του ιδρυτή της Τουρκικής Δημοκρατίας Κεμάλ Ατατούρκ, την οποία ανέπτυξε όταν έλαβε την απόφαση για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας από μουσείο σε τζαμί.

«Η νοοτροπία που απέκοψε την Αγία Σοφία από την πραγματική της μορφή, και την μετέτρεψε σε μουσείο, δυστυχώς δεν αναδείχθηκε και από αυτό το ιεροδιδασκαλείο. Εξαφάνισαν αυτό το ιεροδιδασκαλείο το οποίο ήταν κληροδότημα του Μωάμεθ του Πορθητή και ήταν πηγή γνώσης και επιστήμης», «η νοοτροπία αυτή που λατρεύει το Βυζάντιο, είναι δυτικότερη από τη Δύση και είναι τσακωμένη με τις αξίες του λαού», τόνισε χαρακτηριστικά ο Τούρκος πρόεδρος.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στις 10 Ιουλίου 2020, ο Τούρκος πρόεδρος αποφάσισε να μετατρέψει την Αγία Σοφία από Μουσείο σε τζαμί περιφρονώντας το γεγονός ότι αποτελεί Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομίας της Unesco και αναιρώντας την απόφαση του ίδιου του ιδρυτή της Τουρκικής Δημοκρατίας Κεμάλ Ατατούρκ που την είχε μετατρέψει σε Μουσείο.

Όπως εξηγεί ο ανταποκριτής του ΣΚΑΪ στην Τουρκία, Μανώλης Κωστίδης, εάν κάποιος σήμερα επισκεφθεί την Αγία Σοφία μπορεί να εισέλθει στους χώρους της μόνο χωρίς παπούτσια, όπως δηλαδή σε ένα τζαμί. Δεν υπάρχει πρόσβαση στο γυναικωνίτη που είναι κλειστός εδώ και δύο χρόνια. Δεν μπορεί ο επισκέπτης να δει τις αγιογραφίες και τα ψηφιδωτά που υπάρχουν επάνω.

Τσαβούσογλου: Αφήστε μας να εργαστούμε για έναν πιο δίκαιο κόσμο…!

Η Τουρκία δεν μπορεί να παραμείνει αδιάφορη με τα προβλήματα της περιοχής της επειδή η χώρα βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο των παγκόσμιων δυνάμεων, δήλωσε χθες, 17 Απριλίου, ο υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου.

«Ως Τουρκία, δεν είμαστε απλώς μια περιφερειακή δύναμη. Η Τουρκία είναι πλέον μια παγκόσμια δύναμη», είπε ο Τσαβούσογλου, μιλώντας σε δείπνο στην επαρχία της Μαύρης Θάλασσας της Σαμψούντας.

«Η Τουρκία είχε και θα συνεχίζει να αντιμετωπίζει κάποιες δυσκολίες, αλλά αυτά τα προβλήματα ισχύουν επί του παρόντος για ολόκληρο τον κόσμο», είπε ο Τσαβούσογλου, αναφερόμενος στον υψηλό πληθωρισμό, τα προβλήματα στις αλυσίδες εφοδιασμού και σε άλλες προκλήσεις που προκύπτουν από την ουκρανική κρίση.

«Αλλά κάθε κρίση φέρνει ευκαιρίες, είπε και πρόσθεσε: «Ενώ από τη μια προσπαθούμε να λύσουμε τις υπάρχουσες κρίσεις, από την άλλη προσπαθούμε να αξιολογήσουμε τις ευκαιρίες που έρχονται μπροστά μας για τη χώρα και το έθνος μας».

Ο υπουργός Εξωτερικών υπογράμμισε ότι οι σημερινοί διεθνείς μηχανισμοί αδυνατούν να αποτρέψουν πολέμους στον κόσμο. Ακόμη και το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών δεν μπόρεσε να λάβει έγκαιρα μέτρα για την πανδημία, υπογράμμισε ο κ. Τσαβούσογλου. Υπενθύμισε τη ρητορική της Τουρκίας ότι «ο κόσμος είναι μεγαλύτερος από πέντε χώρες», αναφερόμενος στα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

«Όταν λέμε «Αφήστε αυτό το σύστημα να αλλάξει», δηλώνουμε την επιθυμία μας «να εργαστούμε για έναν πιο δίκαιο κόσμο». Ωστόσο, δεν μπορούμε απλώς να καθόμαστε και να περιμένουμε μέχρι να αλλάξει αυτό το σύστημα», επεσήμανε.

Αγία Σοφία – το όγδοο θαύμα του κόσμου

Η Αγία Σοφία έχει εγγραφεί στον κατάλογο των μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς το 1985, ως σύνολο, μέσα στις ιστορικές περιοχές της Κωνσταντινούπολης. Η Αγία Σοφία, μετετράπη σε μουσείο το 1934 με διάταγμα το οποίο υπέγραψε ο Κεμάλ Ατατούρκ. Η αλλαγή καθεστώτος της σε τζαμί έγινε με απόφαση του Τούρκου Προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, στις 14 Ιουλίου του 2020,

κάτι που αποτέλεσε μια πολιτική κίνηση, η οποία καταδικάστηκε διεθνώς και από διεθνή όργανα του Πολιτισμού, όπως το ICOM (διεθνές συμβούλιο μουσείων) και το ICOMOS (Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών).

Έτσι την Παρασκευή 24 Ιουλίου 2020 έγινε η πρώτη ισλαμική προσευχή στην Αγία Σοφία, κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε 3ωρη μετάδοση. Επαγγελματικές κάμερες και drones περικύκλωσαν το κτίριο αναδεικνύοντας την αρχιτεκτονική του, τον ίδιο τον Ερντογάν αλλά και σύμβολα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, όπως το Τζαμί του Σουλτάνου Αχμέτ. Οι κάμερες περνούσαν το εσωτερικό του μνημείου από τον τρούλο μέχρι το δάπεδο με μοκέτα, από την αψίδα, έως και τους χώρους όπου προσεύχονταν γυναίκες.

Η Αγία Σοφία είναι ένα από τα πιο εκπληκτικά αρχιτεκτονικά μνημεία που υπάρχουν, και έχει περιγραφεί ακόμη και ως το «Όγδοο Θαύμα του Κόσμου». Είναι αυτονόητο ότι η Δημοκρατία της Τουρκίας και η πρώην Οθωμανική Αυτοκρατορία γνώριζαν από καιρό την εξαιρετική πολιτιστική, ιστορική και πνευματική της αξία. Από τα πιο μεγαλοπρεπή αρχιτεκτονικά κτίρια της βυζαντινής εποχής, η Αγία Σοφία, παρέμεινε εκκλησία για περισσότερα από 900 χρόνια και φιλοξένησε πολλές σημαντικές εκδηλώσεις. Αν και έχει επιβιώσει από φυσικές καταστροφές, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων σεισμών, ωστόσο μέσα στους αιώνες σημειώθηκαν βανδαλισμοί και λεηλασίες.

Τα χριστιανικά μνημεία της Κωνσταντινούπολης που σήμερα λειτουργούν ως μουσεία ή τζαμιά.

Την περίοδο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας χτίστηκαν δεκάδες χριστιανικά μοναστήρια και ναοί στην Κωνσταντινούπολη. Ωστόσο, μετά την επέλαση και την κυριαρχία των Οθωμανών πολλά από αυτά γκρεμίστηκαν ή μετατράπηκαν σε ισλαμικά τέμενη. Η διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η δημιουργία της σύγχρονης Τουρκίας με πρόεδρο τον Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, το 1923, υπήρξε μια βασική μεταβολή στην χρήση των χριστιανικών μνημείων. Στην προσπάθεια να εγκαθιδρυθεί ένα κοσμικό κράτος απαλλαγμένο από το βάρος της ισλαμικής κυριαρχίας κάποια από τα μοναστήρια που είχαν μετατραπεί σε τζαμιά ανακηρύχθηκαν σε μουσεία και άνοιξαν για το ευρύ κοινό. Σύμφωνα με την mixanitouxronou.gr, σήμερα διασώζονται μερικά από αυτά:

- Μονή της Χώρας

Μονή της Χώρας, γνωστή σήμερα ως Καριγιέ Τζαμί υπήρξε γνωστό ελληνικό χριστιανικό μοναστήρι της Κωνσταντινούπολης. Χτίστηκε αρχικά ως τμήμα ενός μοναστηριακού συγκροτήματος έξω από τα τείχη της Κωνσταντινούπολης, στα

νότια του Κεράτιου Κόλπου. Η ολοκληρωμένη ονομασία της είναι "Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Σωτῆρος ἐν τῇ Χώρᾳ". Η λέξη Χώρα λέγεται πως σηματοδοτεί την τοποθεσία της, δηλαδή έξω από τα τείχη. Οι Βυζαντινοί χρησιμοποιούσαν τη λέξη "χωρίον" ή "χώρα" για να περιγράψουν την έξω των χερσαίων τειχών πεδινή γη. Η ονομασία της Μονής οφείλεται μάλλον στην ύπαρξη παλαιότερου ναού έξω από τα τείχη του Κωνσταντίνου Α' κατά τον 4ο αιώνα. Το 413 – 414, ο Βυζαντινός Αυτοκράτορας Θεοδόσιος Β' έχτισε τα νέα τείχη της Πόλης και ο ναός ενσωματώθηκε στην άμυνά της. Η μονή διατήρησε τον παραδοσιακό προσδιορισμό της, παρά το γεγονός ότι ανήκε στον περίβολο των οχυρώσεων.

Ωστόσο, η επικρατέστερη εξήγηση θέλει το όνομα της Μονής να έχει συμβολικό νόημα. Λέγεται ότι τα ψηφιδωτά στον νάρθηκα περιγράφουν τον Χριστό ως τη χώρα των ζωντανών (Χώρα τῶν ζώντων) και την Παναγία ως τη Χώρα τοῦ Ἀχωρήτου.

Τα έτη 1077-81 η πεθερά του Ρωμαίου Αυτοκράτορα Αλεξίου Α' Κομνηνού, Μαρία Δούκαινα, ανέλαβε την ανέγερση του ναού στη θέση των παλαιότερων κτισμάτων. Το 1120 ο Ισαάκιος Κομνηνός ανέλαβε την επισκευή του, καθώς είχε υποστεί σοβαρές ζημιές πιθανόν από σεισμό. Ο Θεόδωρος Μετοχίτης, ο οποίος υπήρξε σημαντική φυσιογνωμία του Βυζαντίου, συνέβαλε στην ανακαίνιση του ναού και ανέλαβε τον εσωτερικό διάκοσμο και την προσθήκη τμημάτων, όπως το παρεκκλήσι.

Την περίοδο της κυριαρχίας του μεγάλου βεζίρη Βαγιαζήτ Β' (1481-1512), η Μονή της Χώρας μετατράπηκε σε οθωμανικό τέμενος με εντολή του σουλτάνου και ονομάστηκε Καρ ιγιέ (Kariye) Τζαμί. Η τουρκική λέξη Kariye προέρχεται από την ελληνική λέξη "Χώρα". Λόγω της απαγόρευσης των απεικονίσεων ως βλασφημία από την ισλαμική θρησκεία, σημαντικό μέρος των ψηφιδωτών και τοιχογραφιών καλύφθηκε πίσω από ένα στρώμα γύψου. Ως αποτέλεσμα μερικά καταστράφηκαν.

Το 1948 τέθηκε σε εφαρμογή πρόγραμμα αποκατάστασης του μνημείου και από το 1958 ξεκίνησε τη λειτουργία του ως μουσειακός χώρος.

- Ναός Αγίας Ειρήνης

Ανάμεσα στον ναό της Αγίας Σοφίας και το παλάτι Τοπ Καπί στην Κωνσταντινούπολη βρίσκεται η Αγία Ειρήνη. Είναι μια από τις λίγες εκκλησίες στην Κωνσταντινούπολη που δεν έχει μετατραπεί σε τζαμί, καθώς χρησιμοποιήθηκε ως οπλοστάσιο και αποθήκη στρατιωτικού εξοπλισμού μέχρι τον 19ο αιώνα. Ο ναός πιστεύεται ότι οικοδομήθηκε στην τοποθεσία ενός προχριστιανικού ναού. Θεωρείται ως η πρώτη εκκλησία που ολοκληρώθηκε στην

Κωνσταντινούπολη, πριν από την Αγία Σοφία, κατά την μετατροπή της πόλης από ελληνική εμπορική αποικία σε πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Σύμφωνα με την παράδοση, ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Α’ ανέλαβε την ανέγερση της Αγίας Ειρήνης τον 4ο αιώνα, η οποία ολοκληρώθηκε στο τέλος της βασιλείας του, το 337. Ο ναός ήταν ο πρώτος που κτίστηκε από τον Μέγα Κωνσταντίνο. Αφιερώθηκε στην “Ειρήνη του Θεού” και είναι ένας από τους τρεις ναούς που ο ίδιος αφιέρωσε σε ιδιότητες του Θεού, μαζί με την Αγία Σοφία και την Αγία Δύναμη. Η Αγία Ειρήνη ήταν η εκκλησία του Πατριαρχείου πριν την ολοκλήρωση της Αγίας Σοφίας.

Κατά τη διάρκεια της Στάσης του Νίκα το 532, ο ναός κάηκε. Το 548 ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός έδωσε εντολή για την ανακατασκευή του, κατά τη διάρκεια της οποία σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στην αρχιτεκτονική του αιθρίου. Η Αγία Ειρήνη είναι η μόνη από τις εκκλησίες βυζαντινού ρυθμού, της οποίας το αρχικό αίθριο διασώζεται μέχρι σήμερα.

Στις 20 Οκτωβρίου 740 καταστράφηκε ξανά ολοσχερώς εξαιτίας του σεισμού που έπληξε την Κωνσταντινούπολη. Ο αυτοκράτος Κωνσταντίνος Ε’ διέταξε την αποκατάστασή του και τότε πήρε τη σημερινή του μορφή. Τότε διακοσμήθηκε με ψηφιδωτά και τοιχογραφίες, ενώ κάποιες από τις αποκαταστάσεις εκείνης της εποχής διασώζονται μέχρι σήμερα. Η εκκλησία δεν είχε δικούς της ιερείς, αλλά και εκεί ιερουργούσαν οι ιερείς της Αγίας Σοφίας. Συνήθως παρευρισκόταν και ο Πατριάρχης, ο οποίος στην Αγία Σοφία λειτουργούσε μόνο στις μεγάλες δεσποτικές εορτές, παρόντων και των βασιλέων.

Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, οι Γενίτσαροι χρησιμοποίησαν τον ναό ως οπλοστάσιο μέχρι το 1826. Το 1846, ο στρατάρχης του αυτοκρατορικού οπλοστασίου μετέτρεψε την εκκλησία σε Στρατιωτικό Μουσείο. Το 1875, λόγω έλλειψης χώρου, η συλλογή μεταφέρθηκε στο παλάτι Τοπ Καπί, και η εκκλησία έγινε Αυτοκρατορικό Μουσείο. Από το 1908 και για τα επόμενα 70 χρόνια ήταν Στρατιωτικό μουσείο, μέχρι να περάσει στη δικαιοδοσία του τουρκικού Υπουργείου Πολιτισμού. Από το 1973 έγινε μια προσεκτική αποκατάσταση του μνημείου.

Σήμερα, είναι γνωστό με το ομώνυμο όνομα ως μουσείο που ανήκει στο παλάτι Τοπ Καπί. Η Αγία Ειρήνη λειτουργεί κυρίως ως αίθουσα συναυλιών για παραστάσεις κλασικής μουσικής, λόγω της εξαιρετικής ακουστικής του χώρου. Από το 1980 ο ναός φιλοξενεί τις συναυλίες του Διεθνούς Φεστιβάλ Μουσικής της Κωνσταντινούπολης.

- Ναός των Αγίων Αποστόλων – Φατίχ Τζαμί

Ο ναός των Αγίων Αποστόλων, γνωστός και ως Βασιλικόν Πολυάνδριον, ήταν χριστιανική εκκλησία της Κωνσταντινούπολης. Χτίστηκε το 550 πάνω σε ερείπια παλαιότερου ναού. Ήταν ένας ναός τεραστίων διαστάσεων, αντίστοιχος της Αγίας Σοφίας. Εκτός από το επιβλητικό του μέγεθος ήταν εξαιρετικής σπουδαιότητας καθώς εκεί ενταφιάζονταν οι Αυτοκράτορες, οι Πατριάρχες και οι Επίσκοποι.

Το 1204 ο ναός λεηλατήθηκε από τους Σταυροφόρους της Δ’ Σταυροφορίας. Χρυσά και αργυρά σκεύη, πολύτιμοι λίθοι, εικόνες και θησαυροί ανεκτίμητης αξίας εξαφανίστηκαν. Λεηλατήθηκαν μέχρι και οι τάφοι των Αυτοκρατόρων. Χαρακτηριστικά από τον τάφο του Φλάβιου Ηρακλείου αφαιρέθηκε μέχρι και ένα τμήμα της κόμης του για να μπορέσει να απελευθερωθεί το χρυσό διάδημα που είχε προσκολληθεί στο κεφάλι του. Οι περισσότεροι από τους θησαυρούς μεταφέρθηκαν στη Βενετία και σήμερα βρίσκονται σε κοινή θέα στον καθεδρικό ναό του Αγίου Μάρκου.

Στην Άλωση του 1453 ο ναός καταστράφηκε ολοσχερώς. Ο ιστορικός Κριτόβουλος αναφέρει ότι Δερβίσηδες κρατώντας ρόπαλα και λοστούς, κατέστρεφαν επί 14 ώρες τον ναό. Αφού συνέθλιψαν τα ιερά λείψανα και τα οστά των αυτοκρατόρων, έριξαν τα υπολείμματα σε ασβεστοκάμινο. Μετά την Άλωση αποφασίστηκε η μεταφορά της έδρας του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Τρία χρόνια μετά η έδρα μεταφέρθηκε ξανά, αυτή τη φορά στη Μονή Παμμακάριστου.

Το 1461, ο Σουλτάνος Μωάμεθ κατεδάφισε τον ναό και στη θέση του οικοδόμησε μουσουλμανικό τέμενος, το Φατίχ τζαμί (Τέμενος του Πορθητή), το οποίο υπάρχει μέχρι σήμερα. Εκεί βρίσκεται ο τάφος του Πορθητή (Φατίχ) Μωάμεθ Β.

- Μονή του Παμμακάριστου

Η Μονή Παμμακάριστου, γνωστή και ως Εκκλησία της Θεοτόκου Παμμακάριστου είναι μια από τις πιο γνωστές ελληνικές ορθόδοξες βυζαντινές εκκλησίες και σημαντικό μνημείο στην Κωνσταντινούπολη. Ιδρύθηκε αρχικά ως γυναικείο μοναστήρι και λειτούργησε ως τέτοιο στους Μεσοβυζαντινούς χρόνους. Ταυτόχρονα, η Μονή ήταν ο χώρος ταφής του ιδρυτή της και των μελών της οικογένειάς του, μαζί με το παρεκκλήσιο που χτίστηκε μεταγενέστερα. Ιδρύθηκε ως γυναικείο μοναστήρι. Το 1591 μετατράπηκε σε τζαμί, λειτουργία η οποία διατηρείται μέχρι σήμερα. Η λειτουργία της Μονής δεν διακόπηκε μετά την κατάκτηση της Κωνσταντινούπολης το 1453. Το 1456 έγινε έδρα του Οικουμενικού Πατριαρχείου μέχρι το 1587. Το 1490 ο σουλτάνος Βαγιαζήτ Α’,

γνωστός και ως Κεραυνός, επιχείρησε να μετατρέψει τη Μονή σε τέμενος, αλλά οι κάτοχοί του κατάφεραν να το αποτρέψουν. Στη δεύτερη προσπάθεια όμως δεν τα κατάφεραν. Το 1591 το μοναστήρι μετατράπηκε σε ισλαμικό τέμενος και μετονομάστηκε σε Φετιχιέ Τζαμί (Fethiyecamii, το τέμενος της νίκης). Η ονομασία μνημονεύει τη νίκη του Μουράτ Γ’ επί της Γεωργίας και του Αζερμπαϊτζάν. Το 1640 πλήγηκε από πυρκαγιά και δεν επισκευάστηκε παρά μόνο το 1845.

Μέχρι σήμερα ο κυρίως ναός λειτουργεί ως τζαμί και το παρεκκλήσιο ως μουσείο. Η Μονή του Παμμακάριστου κατέχει τα περισσότερα βυζαντινά ψηφιδωρά στην Κωνσταντινούπολη, μετά την Αγία Σοφίακαι την Μονή της Χώρας.

«Ελεύθερη» είναι η είσοδος σήμερα σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία που ανήκουν στο Δημόσιο

Στο πλαίσιο του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Μνημείων, η οποία εορτάζεται κάθε χρόνο στις 18 Απριλίου, σήμερα η είσοδος στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία της Αθήνας θα είναι δωρεάν.
Η 18η Απριλίου κάθε χρόνου έχει ορισθεί από την UNESCO και το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών (ICOMOS) ως Παγκόσμια Ημέρα Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

> □□□□18 Απριλίου #ΠαγκόσμιαΗμέραΜνημείων και Τοποθεσιών 2022
>
> □□Ελεύθερη είσοδος στα μνημεία και στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας □□□□
>
> □□Το θέμα του εορτασμού➡ Η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της στην πολιτιστική κληρονομιά. #IDMS2022 #ICOMOS #UNESCO #MinCultureGr pic.twitter.com/SKiJE0y3MP
>
> — Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (@cultureGR) April 18, 2022

Η ιδέα «γεννήθηκε» στις 18 Απριλίου του 1982, κατά τη διάρκεια ενός συμποσίου του ICOMOS στην Τυνησία και υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση της UNESCO τον Νοέμβριο του 1983. Η επέτειος αυτή αποβλέπει στην ευαισθητοποίηση του κοινού στο σημαντικό θέμα της προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Βασικός στόχος είναι η ευαισθητοποίηση των νέων στο θέμα της προστασίας και διατήρησης των μνημείων. Το υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού σε σχετική ανακοίνωση αναφέρει ότι αφιερώνει στα παιδιά και στον δημιουργικό διάλογο με τη νέα γενιά την Παγκόσμια Ημέρα Μνημείων και Τοποθεσιών.

Το ICOMOS για την 18η Απριλίου

Κάθε χρόνο επιλέγεται, από το διεθνές ICOMOS, ένας κοινός θεματικός άξονας εορτασμού, ενίοτε εμπνευσμένος από την πολιτιστική επικαιρότητα, με βάση τον οποίο οργανώνονται σε εθνικό επίπεδο δράσεις ανάλογα με το πολιτιστικό απόθεμα της κάθε χώρας.

Το θέμα του εορτασμού για το 2022 αφορά στην κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της στην πολιτιστική κληρονομιά. Η συγκεκριμένη επιλογή αποτελεί το επιστέγασμα μιας σειράς πρωτοβουλιών και δράσεων του ICOMOS κατά την τελευταία δεκαετία γύρω από το συγκεκριμένο θέμα, το οποίο συνιστά βασικό άξονα και στόχο του Τριετούς Επιστημονικού Προγραμματισμού του ICOMOS (ICOMOS Triennial Plan 2012-2024).

Ήδη από το 2017 η Γενική Συνέλευση του ICOMOS ενέκρινε ψήφισμα (19GA 2017/30), με το οποίο δεσμεύεται ο οργανισμός να προτάξει και να ενισχύσει πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την ανάπτυξη μηχανισμών παρακολούθησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα μνημεία και στην ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της παγκόσμιας πολιτιστικής κοινότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο συγκροτήθηκε ειδική Ομάδα Εργασίας για ζητήματα κλιματικής αλλαγής σε σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά, ενώ υλοποιούνται ποικίλες δράσεις και προγράμματα από τις εθνικές και επιστημονικές επιτροπές του ICOMOS, σε συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς (UNESCO, IUCN, ICCROM κ.ά).

Το 2019 κυκλοφόρησε η έκδοση του ICOMOS με τίτλο “Future of Our Pass: Engaging Cultural Heritage in Climate Action”, η οποία αποτελεί μία διεπιστημονική προσέγγιση των ζητημάτων που σχετίζονται με τους κλιματικούς κινδύνους που απειλούν τα μνημεία. Στη συγγραφή της έκδοσης, η οποία προορίζεται για διαχειριστές πολιτιστικών χώρων και μνημείων, επιστήμονες, ερευνητές, αλλά και στους φορείς που σχεδιάζουν και υλοποιούν πολιτιστικές πολιτικές, συμμετείχαν εμπειρογνώμονες από 19 χώρες, από 11 διεθνείς επιστημονικές και από 21 εθνικές επιτροπές του ICOMOS.

Βασικός θεματικός άξονας της έκδοσης είναι η αλληλεγγύη που πρέπει να διέπει τη σχέση μεταξύ των επαγγελματιών του πολιτιστικού τομέα με τις πληγείσες από την κλιματική αλλαγή κοινότητες, η οποία άλλωστε αποτελεί προϋπόθεση για την εξασφάλιση της «κλιματικής δικαιοσύνης και ισότητας» και κατά συνέπεια την επίτευξη των Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Το 2020 το ICOMOS, στο πλαίσιο των εργασιών της Γενικής του Συνέλευσης, εξέδωσε ψήφισμα για την κήρυξη Κλιματικής και Οικολογικής Έκτακτης Ανάγκης (GA2020/12 – 6). Το ψήφισμα καταγράφει την αδυναμία της παγκόσμιας κοινότητας να εκπληρώσει τους όρους της Συμφωνίας του Παρισιού – την πρώτη οικουμενική και νομικά δεσμευτική διεθνή συμφωνία για το κλίμα – με αποτέλεσμα τις ολοένα αυξανόμενες αρνητικές επιπτώσεις για τα πολιτιστικά αγαθά.

Παράλληλα, αναγνωρίζει τη δυναμική και τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο πολιτισμός στη διαμόρφωση μίας μετασχηματικής, δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς πολιτικής, για την προσαρμογή της κληρονομιάς στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Υπό αυτό το πρίσμα, απευθύνεται κάλεσμα στα δίκτυα του ICOMOS να αξιοποιήσουν αυτήν τη δυναμική και να συνδράμουν στην εξεύρεση βιώσιμων και ανθεκτικών λύσεων απέναντι στη μεγάλη αυτή πρόκληση.

Με αφορμή το φετινό εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Μνημείων και Τοποθεσιών, το ICOMOS απευθύνει κάλεσμα σε επιστημονικούς, πολιτιστικούς, ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς οργανισμούς και φορείς να διοργανώσουν δράσεις για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με το διεθνή διάλογο που διεξάγεται για το θέμα και για την προβολή πρωτοβουλιών και ερευνητικών προγραμμάτων, που υλοποιούνται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με αντικείμενο τη βιώσιμη προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Διαβάστε ακόμη:

Αγία Σοφία: Το χρονικό της μετατροπής της σε τζαμί

Οι νέες προκλήσεις στην Αγιά Σοφιά και οι φωτεινές επιγραφές στο Σύμβολο της Ορθοδοξίας

Τι είπε ο Οικουμενικός Πατριάρχης για Αγία Σοφία και Τουρκία

Με πληροφορίες alfavita ,Ελληνικό ICOMOS, skai.gr, in.gr, ahval, hurriyetdailynews